

การดูแลผู้ป่วยที่ใส่ปลอกคอ

(Caring for patient applying cervical collar)

คำจำกัดความ (Definition)

Cervical collar หมายถึง ปลอกคอที่ทำด้วยพลาสติกแข็งและทำด้วยผ้ายืดหุ้มฟองน้ำ ส่วนชนิดแข็งมีทั้งชนิดที่มีและไม่มีร่องรองรับส่วนคาง

การดูแลผู้ป่วยที่ใส่ปลอกคอเป็นการใส่ปลอกคอ (Cervical collar) ให้ผู้ป่วยที่มีการบาดเจ็บที่กระดูกสันหลังระดับคอ

วัตถุประสงค์ (Objective)

1. จำกัดการเคลื่อนไหวของอวัยวะส่วนต้นคอ เช่น กล้ามเนื้อ กระดูกสันหลัง
2. ป้องกันการทำอันตรายต่อเส้นประสาทไขสันหลัง

อุปกรณ์ (Equipment)

1. รถเข็นใช้ใส่อุปกรณ์
2. ถุงมือชนิดใช้แล้วทิ้ง
3. สายวัด
4. ปลอกคอชนิดแข็ง (Hard collar) หรือปลอกคอชนิดแข็งที่มีร่องรองรับส่วนคาง (Hard collar with chin piece) หรือชนิดนุ่ม (Soft collar) ขนาดตามความกว้างและความยาวของบริเวณลำคอของแต่ละบุคคล
5. ผ้าเช็ดตัวขนาดเล็ก
6. สบู่

การประเมิน (Assessment)

1. ประเมินทางเดินหายใจ หากหายใจไม่สะดวกให้จัดตำแหน่งใหม่ (Reposition) โดยใช้วิธี Jaw thrust-chin lift method เพื่อให้หายใจได้สะดวกโดยไม่ให้ผู้ป่วยต้องขยับคอ
2. คลำและตรวจสอบบริเวณ Cervical spine ว่ามีความผิดปกติ เช่น ผิดรูป บวม ตึง มีเสียงกรอบแกรบหรือไม่ หากพบอาการดังกล่าว แจ้งผู้ป่วยไม่ให้ขยับคอ ขณะทำการตรวจสอบต้องมีพยาบาลอีก 1 คนช่วยประคองศีรษะและลำคอให้อยู่ในแนวตรง (Body alignment)
3. ประเมินระดับความรู้สึกตัวและความสามารถ ถ้าผู้ป่วยทำตามคำบอกได้แจ้งผู้ป่วยไม่ให้ขยับศีรษะและคอ

4. เพื่อติดตามความผิดปกติของระบบประสาท ถ้าผู้ป่วยทำตามคำบอกได้ แจ้งผู้ป่วยไม่ให้ขยับศีรษะ และคอ

ข้อวินิจฉัยการพยาบาล (Nursing diagnosis)

1. เสี่ยงต่อการได้รับบาดเจ็บของเส้นประสาทไขสันหลัง (Risk of injury)
2. เสี่ยงต่อการสำลัก (Risk of aspiration)
3. ปวดคอเพิ่มขึ้นเฉียบพลัน (Acute pain)
4. แบบแผนการหายใจไม่มีประสิทธิภาพ (Ineffective breathing pattern)
5. การดูแลตนเองบกพร่อง (Self care deficit)
6. วิตกกังวล (Anxiety)

การวางแผนการพยาบาลและผลลัพธ์ (Outcome identification and planning)

1. กระดูกสันหลังส่วนคอ (Cervical spine) ไม่เคลื่อนทับเส้นประสาทไขสันหลัง (Spinal cord)
2. ผู้ป่วยไม่มีอาการปวดหรือปวดลดลง
3. ผู้ป่วยเข้าใจถึงความจำเป็นเกี่ยวกับการจำกัดการเคลื่อนไหว จากการใส่ปลอกคอโดยไม่ให้ขยับหรือเคลื่อนไหวศีรษะและคอ (Immobilized) และปฏิบัติได้

ขั้นตอนการปฏิบัติ (Implementation)

กิจกรรม (Action)	เหตุผล (Rationale)
<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายให้ผู้ป่วยและญาติเข้าใจวัตถุประสงค์ วิธีการใส่และวิธีการปฏิบัติตัว 2. เตรียมเครื่องมือ และอุปกรณ์ให้ครบถ้วนใส่รถเข็นจอดไว้ข้างเตียงผู้ป่วย 3. สอบถามชื่อ- สกุลผู้ป่วย แจ้งหรือบอกให้ผู้ป่วยและญาติทราบก่อนเริ่มทำหัตถการ 4. ล้างมือให้สะอาดหรือใช้ Waterless 20- 30 วินาที 5. จัดสิ่งแวดล้อมให้มีมิติ และเป็นส่วนตัว 6. จัดทำให้ผู้ป่วยนอนหงาย 7. พยาบาลคนที่ 1 ช่วยประคองศีรษะและลำคอให้อยู่ในแนวตรง (Body alignment) 8. พยาบาลคนที่ 2 วัดขนาดความกว้างจากปลายคาง (Bottom of chin) ถึงกระดูกอกส่วนบน (Sternum) และวัดความยาวเส้นรอบคอเพื่อเลือกขนาด Collar 9. ใช้ผ้าชุบน้ำเช็ดทำความสะอาดผิวหนังด้วยสบู่บริเวณคาง และคอไปถึงหัวไหล่ทั้งสองข้างด้วยน้ำสบู่ และเช็ดผิวหนังให้แห้งด้วยผ้าเช็ดตัวอีก 1 ผืน 10. จัดผู้ป่วยอยู่ที่ท่านอนหงายใส่ปลอกคอกที่เตรียมไว้ให้ผ่านใต้ศีรษะแต่ระวังไม่ให้ศีรษะเคลื่อนให้จุดกึ่งกลางของปลอกคอค้นหน้าให้อยู่เหนือคางและด้านหลังจัดปลอกคอให้กระชับและติดแถบยึด (Valcro strap) กระชับพอดีคอ เชื่อมและถูบรอยต่อให้เรียบแน่น มั่นคง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เคารพสิทธิผู้ป่วย ลดความผิดดกกังวล และขอความร่วมมือจากผู้ป่วย 2. สะดวกและประหยัดเวลา 3. มั่นใจว่าให้การดูแลผู้ป่วยที่ใส่ปลอกคอได้ถูกต้อง 4. ป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค 5. ป้องกันการเปิดเผยผู้ป่วย 6. สะดวกในการใส่ 7. ไม่ให้กระดูกสันหลังเคลื่อนทับเส้นประสาท 8. ขนาดที่เหมาะสมกับผู้ป่วย 9. ลดความชื้นและป้องกันการสะสมของเชื้อโรค 10. ป้องกันการเคลื่อนไหวบริเวณคอ ป้องกันการทำลายเส้นประสาทไขสันหลัง

กิจกรรม (Action)	เหตุผล (Rationale)
11. จัดเตียงให้อยู่ในแนวราบและจัดหาสัญญาณกดเรียกขอความช่วยเหลือ	11. ความสุขสบายและป้องกันอุบัติเหตุและผู้ป่วยสามารถขอความช่วยเหลือได้ทันทีเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง
12. กรณีผู้ป่วยใส่ปลอกคอชนิดแข็งที่ไม่มีร่องรองรับส่วนคาง จะมีร่องให้รู้ว่าเป็นบริเวณคางควรใส่ให้ได้รูปกระชับพอดี	12. ใส่ปลอกคอได้ถูกต้องและผู้ป่วยปลอดภัย
13. ประเมินการทำงานของระบบประสาทและความสุขสบาย	13. ความปลอดภัย
14. ตรวจสอบการทำงานของผิวหนังได้ ปลอกคออย่างน้อยทุก 4 ชั่วโมงและประเมินอาการแสดงจากผิวหนังถูกทำลาย	14. ติดตามผลที่อาจเกิดจากการทำลายต่อผิวหนัง
15. ทำความสะอาดผิวหนังทุกวัน	15. ผิวหนังสะอาด
16. บันทึกการใส่ปลอกคอ อาการแทรกซ้อน ความสุขสบาย ในแบบบันทึกทางการแพทย์	16. เป็นหลักฐานทางการแพทย์

การบันทึก (Documentation)

บันทึกการใส่ปลอกคอ ชนิดและขนาดของปลอกคอ การดูแลผิวหนังที่จำเป็นก่อนใส่ และลักษณะของผิวหนังบริเวณใต้ Collar ระดับความปวด ระดับความรู้สึกตัว การทำงานของระบบประสาท และสิ่งที่ตรวจพบ

ข้อควรระวัง (Special consideration)

การใส่ปลอกคอ (cervical collar) การเกิดแผลกดทับบริเวณ Occiput, Chin, Ear, Mandible, Supra scapular และเหนือ Larynx ดังนั้นควรมีการบันทึกลักษณะ ขนาด มีการดูแลผิวหนังตลอดจนการดูแลผู้ป่วยดังกล่าวด้วย

เอกสารอ้างอิง(Reference)

กนิษฐา จันทร์ฉาย. คู่มือการพยาบาลผู้ป่วยโรคกระดูกคอเสื่อม (Cervical Spondylosis) ที่ได้รับการผ่าตัดกระดูกสันหลังระดับคอทางด้านหลัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหิดล: มีเดียเพรส ; 2558.

วรรณิ สัตยวิวัฒน์ และคณะ. การพยาบาลผู้ป่วยออร์โธปิดิกส์. กรุงเทพฯ: ไทศาลศิลป์การพิมพ์; 2553.
(ออนไลน์). สืบค้นจาก: <http://www.firstphysioclinics.com>(2561)

การประเมินผล (Evaluation) การดูแลผู้ป่วยที่ใส่ปลอกคอ

เกณฑ์การประเมินผล	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3	
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่
เชิงโครงสร้าง 1. ผู้ปฏิบัติ คือ พยาบาลและผู้ช่วยพยาบาล 2. เตรียมอุปกรณ์ได้ครบถ้วน						
เชิงกระบวนการ 1. อธิบายให้ผู้ป่วยและญาติทราบถึงเหตุผลในการใส่ปลอกคอ และความจำเป็นในการใส่ปลอกคอ 2. จัดทำให้ผู้ป่วยนอนราบ 3. ชนิดและขนาดของปลอกคอเหมาะสมกับผู้ป่วย 4. มีการบันทึกการใส่ปลอกคอ ชนิดและขนาดของปลอกคอ สภาพผิวหนังอาการภายหลังจากการใส่ปลอกคอ และอาการผิดปกติที่พบในแบบบันทึกทางการพยาบาล						
เชิงผลลัพธ์ 1. ผู้ป่วยได้รับคำอธิบายในการใส่ปลอกคอ 2. ผู้ป่วยได้รับการใส่ปลอกคอที่ถูกต้อง 3. มีบันทึกการใส่ปลอกคอ ชนิดและขนาดของปลอกคอ สภาพผิวหนัง อาการภายหลังการใส่และอาการผิดปกติในแบบบันทึกทางการพยาบาล						

